

Education: Theory & Practice
Науката за образованието: теория и практика

Physics is an ever young science, Varna, October, 27 – 29, 2017
Физиката – вечно млада наука, Варна, 27 – 29 октомври 2017 г.

ПРОФЕСИОНАЛНАТА УЧЕБНА ОБЩНОСТ

Станимира Савова

Основно училище „Петко Р. Славейков“ – Варна

Резюме. Настоящата статия има за цел да представи нашата работа в създадената в училище професионална учебна общност, целите, които сме си поставили, извършените дейности, получените резултати и извлечените изводи. При сравняването на получените резултати е използван методът на тестирането и анкетирането.

Keywords: basic learning; learning community; skills; cooperation; groups

Създаването на първата професионална учебна общност в нашето училище през октомври 2016 г. е още една идея за усъвършенстване на учебно-възпитателния процес. Ние сме група ентузиасирани учители, отдадени на своята кауза и любовта към учениците, имащи споделени интереси, ясна, обща визия и цел. Нашата дейност се ръководи от разбирането, че повишаването на качеството на преподаване е ключов фактор за подобряване на постиженията на учениците. И всичко това – в партньорство с младите хора.

Професионалната учебна общност е екип от учители, заети с дейности, които са насочени към изграждането и поддържането на нововъведенията в

учебния процес. Учителите работят в екип, в сътрудничество с учениците, стремят се да усъвършенстват своята преподавателска работа и учебната дейност на подрастващите. Непрекъснато се оценяват ефективността на потребностите, интересите, практиките и уменията на учениците.

В своята съвместна работа ние споделяхме и участвахме в овладяването на нови знания, уеднаквявахме изискванията и критериите си. Когато учителите редовно се учат едни от други, това води до по-голяма удовлетвореност от работата и повишена отговорност за постиженията на учениците.

Идеята на нашата професионална учебна общност е осъществяване на проектобазирано обучение по учебните предмети „География и икономика“, „Човекът и природата“, използвайки възможностите на математиката, информационните технологии, гражданското образование, изобразителното изкуство, музиката в две паралелки от V клас: V^a клас – арт паралелка, и V^c клас – изявени математици. Резултатите от обучението се сравняваха контролно с паралелка V^a клас, които изучаваха темите с конвенционални методи.

Основната ни цел е да се осигури получаването на знания от учениците на високо ниво, в резултат на което да се подобрят резултатите от учебния процес, да се предизвиква мисленето, да се създаде отношение към природата и света. Процесът изисква взаимодействие и сътрудничество с учениците, синхронизирано и целенасочено въздействие върху развитието на възможностите им. Работейки в екип, ние се събирахме всяка седмица, за да обсъждаме заедно следващите си стъпки по реализацията на проекта, дискутирахме предстоящите дейности.

Още в началото синхронизирахме годишните си разпределения: разместихме раздели в разпределението по „Човекът и природата“ с цел интегриране на знания от различни предметни области, т.е. връзка с изучаваните теми по „География и икономика“.

Някои от часовете в експерименталните паралелки протичаха по-различно в сравнение с традиционното обучение. Стремежът ни бе в учебния процес да има истинско взаимодействие, а не въздействие. Използвахме различни интерактивни техники. Много често реализирахме в часовете групова работа. Когато бе възможно, по „География и икономика“, „Човекът и природата“ прилагаме обучение чрез преживяване и действие. Акцент поставяхме върху практическите задачи. Под ръководството на учителите учениците сами достигнаха до нужните знания чрез изследователска дейност. Правиха експерименти и достигаха до изводи. Така те придобиха нови умения и промениха начина си на мислене. Изработени бяха много работни листове, подпомагачи целта, презентации. Петокласниците създадоха множество съобщения, постери, кръстословици, интелектуални карти, клипчета и други на различни теми от учебното съдържание.

Реализираха експерименти в дома, работиха в екипи, дискутираха,

подготвяха се за семинари, представяха работата си. Приложихме отворени педагогически практики. Проведени бяха открити уроци по „География и икономика“ и по „Математика“, в които беше демонстрирана работа по групи. По „Човекът и природата“ се проведе урок – съдебен процес на тема „Водата или въздухът са по-полезни за хората?“, Имаше съдебен състав. Учениците бяха разделени на две групи: „Вода“ и „Въздух“, като всяка от тях защитаваше тезата, че съответно водата или въздухът са по-полезни за нас, с факти, клипчета и постери.

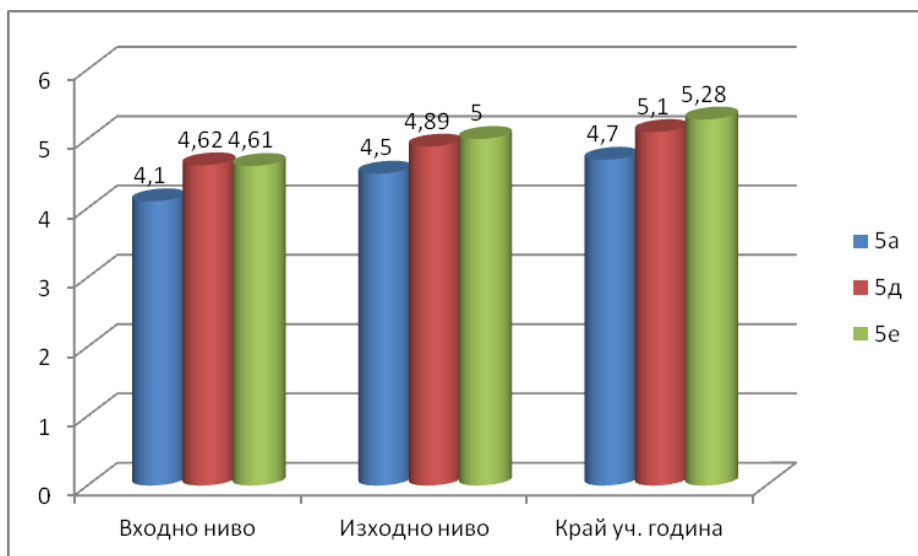
Приложихме интердисциплинарен подход по темата „Водата – извор на живот“. Петокласниците работиха по групи с различни зададени експериментални задачи. Измерваха температури, количество валежи, посока на вятъра, събраха информация за видовете питейна вода и много други. Изработиха, проведеха със семействата си и анализираха анкета на тема „Потребление и пестене на вода“. Много от родителите бяха въввлечени като помощници. Създадени бяха брошури на тема „Съвети за пестене на вода у дома, в училище“. Ние, ръководителите, проследихме процесите по създаването на техните проекти. Важна част от работата им бяха емоцията и диалогичният подход.

Всички екипи представиха своите проекти пред класовете си. По повод на Световния ден на водата – 22 март, направихме представяне на най-добрите проекти пред родители, съученици и колеги. Учениците демонстрираха разработките си чрез разкази, макети, постери, презентации.

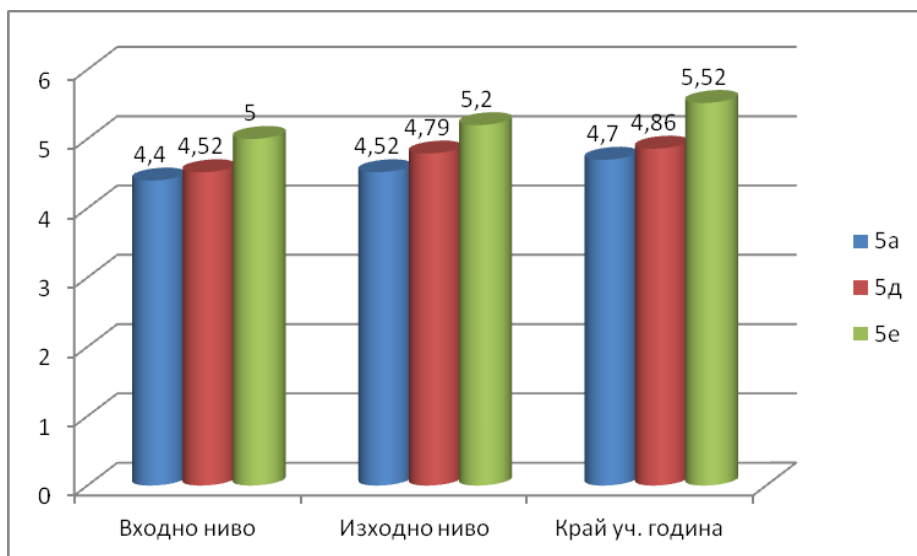
Дейността ни беше свързана с посещения извън училището. Във връзка с Европейската нощ на учените – 30.09.2016 г., учениците от двата пети класа заедно със своите родители посетиха Института по океанология към БАН в кв. „Аспарухово“. Там разгледаха изложба, макети, презентация за дейността на Института, участваха във викторина, в която се представиха отлично и получиха награди.

Направихме посещения и в Аквариума, в Народната астрономическа обсерватория и планетариум „Николай Коперник“, в Метеорологичния парк към БАН – Варна. Целта ни е да се провокират интересът на учениците, мисленето им, да натрупат знания, да се запознаят с истинската наука, да почерпят непосредствен опит от реалния живот.

Оценката на ефективността от нашите усилия се получи чрез изследване и сравняване на резултатите от учебната работа на учениците. Съпоставихме успеха им от входните и изходните нива, годишните оценки в двата пети класа в сравнение с тези на контролната паралелка. Категорично успехът е удовлетворяващ очакванията ни – в двете паралелки беше по-висок в сравнение с този в V^a клас – фиг. 1 и фиг. 2.

Фигура 1. Резултати по „География и икономика“

Фигура 2. Резултати по „Човекът и природата“

След приключване на работата направихме анонимни анкети с учениците от V^д и V^с клас – таблица 1.

Таблица 1. Резултати

№	Въпрос	Да		Не
		Брой отговори	%	
1	Харесва ли ви да работите в група?	40	88 %	5
2	Харесва ли ви да работите по проекти?	38	84 %	7
3	Полезни ли ви бяха посещенията в Аквариума, Обсерваторията, Метеорологичния парк, Института по океанология?	41	91 %	4
4	Считате ли, че всичко гореизложено ви помогна по-лесно да разберете и овладеете учебния материал?	39	86 %	6
5	Искате ли догодина обучението да продължи по същия начин?	38	85 %	7

Анализирайки резултатите, ние доказваме, че сътрудничеството в екип води до повишаване на качеството на преподаване на учителите, по-висок успех на учениците, по-добро взаимодействие с тях, по-голяма удовлетвореност от работата.

Предимствата на сътрудничеството между колегите са: увеличи се доверието; намали се изолацията; изградиха се отдаденост и подкрепа към общите идеи; възпита се колективна отговорност за успеха на учениците; използва се разширен арсенал от идеи, средства и методи; повишиха се културата на сътрудничество и колегиалността.

Относно резултатите на учениците изводите са: спазване на общи стандарти в преподаването; съвместно анализиране на резултатите; прилагане на еднакви критерии за оценяване; повишаване на мотивацията и ангажираността към процеса на обучение; добър модел за учениците в риск; идентифициране на недостатъците в работата и корекции.

И така, моделът на професионалната учебна общност дава следните гаранции: (а) учениците не само се обучават, но и научават; (б) всеки ученик получава допълнителната подкрепа, от която се нуждае; (в) убеждение, че съвместно професионалистите могат да постигнат повече, отколкото самостоятелно; (г) участието на учениците във всички етапи на подготовка, провеж-

дане и отчитане на интердисциплинарните проекти засилва мотивацията и отговорността им; (д) повишаване на уменията им да учат и прилагат знанията си, както и да се самооценяват.

LEARNING COMMUNITY OF TEACHERS

Abstract. This article aims to present our work in the established educational community created in the school, the goals we have set ourselves, the activities carried out, the results obtained and the conclusions drawn. When comparing the results obtained, the test method and the questionnaire were used.

✉ **Ms. Stanimira Todorova Savova, teacher**

Petko R. Slaveykov Primary School
80, Vladislav Varnenchik Blvd.
9000 Varna, Bulgaria
E-mail: stanimiraf@abv.bg